Łódź, 6/III 1911 r. Rok XIV.

№ 53.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, illustrowany

Poniedziałek, dnia 6 marca 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Cena prenumeraty:
W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ — „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedyńczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcya
w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pon. św. Wiktora i W.
Wt. św. Tomasza z Akw.
Sr. św. Jana Bożego.
Czw. św. Franciszki.
Piąt. 40 Męczenników.
Sob. św. Konstantego.
Niedz. św. Grzegorza W.

Wschód sł.: godz. 6 m. 40
Zachód sł.: godz 5 m. 45
Dług. dnia godz. 11 m. 05
Przybyło dnia g. 3 m. 32

TEATR POLSKI A. Zelwerowicza Cegielniana 63.

W piątek dnia 10-go marca 1911 r. po cenach **popularnych** **W piątek**

„Urzędowa żona" sztuka Hansa Oldena.

z p. Wandą Siemaszkową w roli „Nieznajomej".

Bilety codziennie do nabycia w cukierni W-go Komora, róg Dzielnej i Wschodniej, od 10 ej do 8-ej wiecz., w dniu zaś widowiska od 11 ej do 2-ej i od 5-ej po poł. w kasie teatru. 622

625

CAMPEADOR
PARFUM ULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD. PARIS
2219—23

INHALATORJUM

do wziewań suchych, systemu Koertinga przy chorobach nosa, gardła i płuc jako też chorobach przemiany materyi (szczególnie skrofulozie). Otwarte codziennie oprócz niedziel i świąt od godz. 4—7.

Ulica Spacerowa № 29. 867

Teatr Łódzki

Cegielniana 63. 837

Jutro o g. 8 m. 15 w. po cenach niższych od popularnych

„Kupiec wenecki" Szekspira.

Rezolutna młodsza.

Pan domu powraca i nie zastaje żony...

— Kasiu! dokąd pani poszła.

— Nie wiem...

— Czy dawno...

— Ze dwie godziny będzie...

— Nic nie mówiła odchodząc...

— Nie.

— Przypomnij sobie może ci co powiedziała.

— A prawda! Powiedziała, żebym panu nie mówiła, że przynieśli nowy transport koniaku Szustowa i że ten koniak stoi już schowany przed panem za otomaną...

— A widzisz! Masz tu na szpilki za dobrą pamięć... (do siebie.) Wypijemy trochę—może rewizya nie zdoła wykryć niedoboru... 895

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 16)

Jutro o godz. 8 m. 15 w

Jutro po cenach niższych od popularnych.

„Marya Stuart".

Konsorcyum Dzierżawców Gazowni Łódzkich

ma zaszczyt prosić wszystkich właścicieli udziałów Gazowni Łódzkich na

OGÓLNE ZEBRANIE

mające się odbyć w dniu **16 marca n. st. r. b. o godzinie 7-ej wieczorem w Sali Zgromadzenia Majstrów Tkackich (ulica Przejazd, róg Piotrkowskiej).**

Przedmiotem obrad będzie kwestya przelewania części czystych zysków z eksploatacyi Gazowni na rzecz funduszu, przeznaczonego na budowę szpitala miejskiego w Łodzi.

Bilety wejścia na powyższe zebranie wydawane będą w Gazowni **przy ul. Targowej** d. 8, 9, 10, 11, 13, 14 i 15-go marca r. b. od godziny 9 do 1-ej i od 3 do 5-ej po poł., za złożeniem wszystkich kwitów na wpłaty dokonane na udziały.

Osoby, nie mogące brać udziału w zebraniu osobiście, mają prawo udzielać innym właścicielom udziałów piśmiennych upoważnień do powzięcia w ich imieniu decyzyi w kwestyi, stanowiącej przedmiot obrad. Upoważnienia te należy składać w biurze Gazowni przy wyjednywaniu biletu wejścia na zebranie. 917—3—1

Towarzystwo wzajemnego kredytu przemysłowców łódzkich.

W zeszły piątek w lokalu niemieckiego Towarzystwa śpiewaczego (Piotrkowska № 243) zgromadziło się 316 członków, reprezentujących kapitał gwarancyjny w sumie rb. 6,760,000 na ogólne zebranie roczne Towarzystwa wzajemnego kredytu przemysłowców łódzkich.

Zebranie zagaił prezes rady p. Henryk Kadler, powołując na przewodniczącego p. Jakóba Pettersa, który zaprosił na asesorów pp. Leopolda Zonera i Jana Stephanusa, a na trzymającego pióro adwokata przysięgłego pana Tomasza Stóżkowskiego.

Sprawozdanie ocenia bieg interesów w roku ubiegłym 1910 i osiągnięte w tym okresie czasu rezultaty jako zadowalniające; wszystkie gałęzie działalności bankowej dobrze prosperowały i wykazały większe obroty, niż w roku poprzednim.

Chociaż należało się spodziewać, że po nader pomyślnym wyniku urodzajów w roku 1909 i wsku-

Zawiadomienie.

Z powodu likwidacyi zupełna wyprzedaż obuwia męskiego, damskiego i dziecinnego **po cenach niżej kosztu. Łódź, Piotrkowska № 111**

W. Piętka.

803—20—1

tek wzmożonego wywozu zboża za granicę i napływu złota do kraju, przemysł włóknisty, ta karmicielka naszego miasta, dozna silnego poparcia i wzmocni się należycie i że popyt na tkaniny wszelkiego rodzaju powiększy się znacznie, jednakże w pierwszych miesiącach roku dawało się odczuwać osłabienie ruchu.

Przyczyny tego zjawiska należy upatrywać w znacznej części w anormalnych warunkach atmosferycznych roku sprawozdawczego, po części zaś w panującym w świecie handlowym i niestety, uzasadnionym braku zaufania. Dopiero w dalszym ciągu ubiegłego roku nastąpił zwrot ku lepszemu i ruch się ożywił przez pojawienie się naturalnego zapotrzebowania, które wywołało większe zakupy materyałów.

Pokrycia za poczynione zakupy jednak opieszale napływały i w okresie sprawozdawczym; fabrykanci mieli aż nadto powodów do słusznych skarg skutkiem późnego regulowania otwartych rachunków, odsyłania towaru z powrotem, protestów i t. d. Godną pożałowania jest też ujawniająca się coraz bardziej tendencya przedłużania terminów płatności weksli, ponieważ fabrykant wpada w większe obligi i ponosi przy dyskoncie dotkliwe straty; banki zaś bardzo niechętnie przyjmują weksle z nadmiernie długimi terminami.

Przeciętna stopa dyskontowa wynosiła w 1910 roku 5,93%.

Obroty Towarzystwa w roku sprawozdawczym dosięgły rb. 46,053,202 kop. 86. Zdyskontowano 40,338 weksli na Łódź na sumę 12,984,428 rb. 39 kop.; na inne miejscowości 56,438 weksli na sumę rb. 10,371,751 kop. 46.

W ciągu roku oddano do protestu weksli na sumę rb. 1,301,303 kop. 37, wykupiono 1,266,424 rb. 24 kop. Pod zastaw papierów wartościowych wydano pożyczek rb. 2,206.779 kop. 32; redyskontowano weksli rb. 3,396,033 kop. 95.

Udziały 10 procentowe 862 członków wynosiły rb. 1,729,200. Kapitały na lokacyi członków stanowiły rb. 1,434,358, osób postronnych rubli 8,263,216.

Kapitał rezerwowy wynosił rb. 363 012. Bilans Towarzystwa zamknięto sumą: rb 13,394,121 kop. 94.

Zgodnie z projektem rady Towarzystwa zebrani czysty zysk w sumie rb. 206,770 kop. 50 rozdzielili w sposób następujący: na kapitał rezerwowy rb. 25.000, na podatek skarbowy od zysków rb. 17,444; na 9% dywidendy od rubli 1,364,000 rb. 122,814; na dywidendę od 10% udziałów wniesionych w r. 1910 rb. 3,494 kop. 20; dla zarządu rb. 8,500; wynagrodzenie rady komitetu dyskontowego i członków komisyi rewizyjnej rb. 1,770; odpisano na zużycie nieruchomości rb. 2,000; na zużycie ruchomości rubli 4,796 kop. 91; na zabezpieczenie walorów rubli 2,000; na kasę przezorności urzędników Towarzystwa rb. 4,000; na cele dobroczynne rb. 1000; przeniesiono na rok 1911 rb. 7,950 kop. 76.

Po przyjęciu sprawozdania zebrani zatwierdzili budżet wydatków na rok bieżący w sumie rb. 135,000.

P. dyrektor Sanne zapoznał zgromadzonych z postępem robót około budowy nowego gmachu Towarzystwa przy ulicy Ewangielickiej Nr. 15, który wkrótce oddany będzie do użytku. Koszty budowy gmachu wyniosły rb. 293,560, zaś wewnętrzne urządzenie biur kosztować będzie 53,900 rubli.

Na wniosek p. Wutkego uchwalono na przyszłość wyznaczać stałe wynagrodzenie dla członków rady po rb. 500, a komisyi rewizyjnej po rb. 100 rocznie.

Na wniosek p. Zygmunta Rychtera postanowiono utworzyć kapitał rezerwowy, któryby zabezpieczał Towarzystwo na wypadek jakiejkolwiek katastrofy finansowej.

Sprawa ta znajdzie się na porządku dziennym najbliższego zebrania ogólnego, na które zarząd wniesie opracowany projekt.

Na wniosek p. Zonera zebrani wyrazili gorące podziękowanie władzom Towarzystwa za umiejętne prowadzenie instytucyi, która znajduje się w pełnym rozkwicie.

Upoważniono zarząd do zajęcia się sprawą zorganizowania obchodu 30 letniego jubileuszu Towarzystwa, który przypada w dniu 6-go lipca r. b.

Na miejsce zastępujących, za pomocą głosowania tajnego wybrani zostali ponownie: do rady p. Adolf John i Reinhard Bennich, do zarządu p. Paweł Sanne; do komisyi rewizyjnej p. Edward Jezierski, W. Beck, Karol Hofrichter, Oskar Lungen, Wilhelm Hanneman i Teodor Fiedler. (a)

Ze szpitala „Anny Maryi" dla dzieci.

Przed kilkoma dniami odbyło się posiedzenie zarządu szpitala. Po załatwieniu spraw bieżących, lekarz naczelny, dr. Władysław Schoenaich przeczytał sprawozdanie z działalności szpitala za rok 1910.

W ambulatoryum szpitalnem przyjęto chorych 6,046, którym udzielono razem 10,756 porad. Zaszczepiono ospę ochronną 985 dzieciom, z nich 60 procent było wyznań chrześcijańskich, a przeszło 40 proc. wyznania mojżeszowego. Do szpitala przyjęto 1,455 dzieci, (o 205 dzieci więcej, niż w 1909 roku) pozostało z r. 1909 — 77 dzieci, leczono razem 1,532 dzieci, które przebyły 30,504 dni szpitalnych (o 3,977 dni szpitalnych więcej, niż w roku poprzednim).

Podług wieku było 277 dzieci od 0 — 2 lat, 705 dzieci od 2—7 lat i 473 dz. od 7 — 14 lat. Katolików było 820, ewangelików — 176, prawosławnych—24—razem chrześcijan 1,020; starozakonnych—434, czyli 29, 8 proc.; mahometanin 1. Miejscowych było 1.222 dzieci, (84 pr.) a 233 dz. (16 pr.) z bliższych i dalszych okolic Łodzi.

Za dowód zwiększającego się zaufania do szpitala mogą służyć dane, tyczące powtórnych przyjęć dzieci i ilości dzieci tych samych rodziców, leczonych w szpitalu. Przyjęto na ten sam oddział po raz drugi 68 dzieci, po raz trzeci — 16 dzieci, po raz czwarty—7, po raz 5-ty, 6-ty i 7-my po 1 dziecku; przyjęto na inne oddziały po raz 2 gi 34 dzieci, po raz 3-ci—3 dzieci, po raz 5 ty—1 dziecko—razem przyjęto powtórnie 132 dzieci. Na tę samą chorobę leczono 500 rodzin po 2 dz., 16 rodzin po 3 dz. i 2 rodziny po 4 dzieci, na inną chorobę leczono 53 rodziny po 2 dzieci; 4 rodziny po 3 dzieci, 2 rodziny po 4 dz., 1 rodzeństwo, składające się z 5 dzieci, 1 rodzeństwo, składające się z 6 dzieci — razem ilość dzieci tych samych rodziców wynosi 293 w 129 rodzinach.

Dzienne utrzymanie dziecka wyniosło 1 rb. 52 kop.; w r. 1909 — 1 rb. 59 kop. Bezpłatnie leczono 166 dzieci 12 proc., na koszt własny 862 dz., 59 pr., na koszt fabryk—527 dz. 29 pr. Liczba chorych, leczonych na koszt fabryk w ostatnich latach zmniejszyła się znacznie; w 1906 r. leczono na koszt fabryk 45 proc., w 1907 — 55 pr., w 1908—47 proc., w 1909—26 pr., w 1910 —29 pr. Wobec takiego zmniejszenia się liczby chorych, leczonych na koszt fabryk, zarząd szpitala był zmuszonym ograniczyć liczbę chorych, leczonych bezpłatnie i gdy w roku 1906 leczono bezpłatnie 21, 3 pr. dz., w 1908 -18 pr., w 1910 —12 pr. dzieci.

Aczkolwiek nikt z leczonych na koszt własny nie wniósł całkowitej opłaty za utrzymanie dzienne 1 rb. 51 kop. i opłata wahała się od 36 kop. do 1 rb. 25 kop., jednak sam fakt, że 59 pr. dzieci było leczonych na koszt własny, jest smutny.

Jedynem wyjściem z tego położenia jest, aby społeczeństwo łódzkie przyczyniało się do utrzymania szpitala jaknajliczniejszemi ofiarami i zabonowaniem jaknajwiększej liczby łóżek. Sądząc z tego, że w ostatniem półroczu liczba ofiar i zaabonowanych łóżek zwiększyła się, zarząd ma nadzieję, że szpital wkrótce stanie się „beniaminkiem" miasta, a wtedy przy odsetkach od ofiar pp. Herbst i zapomogi magistratu, którą szpital ma nadzieję otrzymać, dzięki łaskawemu poparciu pana prezydenta i radnych miasta, zarząd będzie w stanie większej liczbie chorych udzielać pomocy bezpłatnie lub po zniżonej cenie. Dotąd zaabonowano 64 łóżka, a mianowicie: K. Scheibler —10 łóżek, p. E. Herbst 5 łóżek, pani M. Herbstowa 5 łóżek, p. L. i E Herbst 1 łóżko. L. Geyer—6 łóżek, p. Emilowa Geyerowa—3 łóżka, p. Gustawowa Geyerowa—4 łóżka, p. Eugeniuszowa Geyerowa—3 łóżka, L. Grohmann—4 łóżka, Dr. Alfred Grohmann—1 łóżko. p. P. Grohmanowa—1 łóżko, Leonhardt Woelker i Girbardt — 2 łóżka, p. J. Heintzel—1 łóżko, p. K. Steinert—2 łóżka, Bank Handlowy — 1 łóżko, p. J. John—1 łóżko, Markus Kohn—1 łóżko, p. R Ziegler — 1 łóżko, p. Fr. Ramisch—1 łóżko, p. W. Hiffer—1 łóżko, Gazownia—1 łóżko, Hirszberg i Wilczyński —1 łóżko, p. J. Richter i p. R. Biederman — 1 łóżko.

Jak widzimy z tej liczby, wielu jeszcze brak z tych, którzy mogliby zaabonowaniem łóżka przyczynić się do utrzymania szpitala, a pośrednio do otarcia niejednej łzy matczynej; wszak tylko ten kocha swoje dzieci prawdziwie, kto kocha także inne dzieci. Szczególniej rzuca się w oczy brak poparcia ze strony obywateli — żydów, wśród których tak znaną i cenioną jest miłość cierpiącej dziatwy. Oprócz abonujących łóżka „Markus Kohn", „Hirszberg i Wilczyński" i Akc. T-wo „S. Rosenblatt", które stale opłaca koszt leczenia swych robotników, szpital nie otrzymał dotąd żadnej ofiary ani zapomogi od obywateli—żydów, a wszak szpital nie robi różnicy między wyznaniami i liczba dzieci wyznania mojżeszowego zwiększyła się od 5,4 proc. w 1906 r. do 29,8 proc. w roku 1910.

Z WARSZAWY.

*** Fałszerze banknotów.**

Z Nicei donoszą, że wskutek żądania policyi petersburskiej skonfiskowano tam 7 skrzyn w których znaleziono różne przyrządy do fałszowania banknotów.

Szczegóły konfiskaty przedstawiają się, jak następuje: W Warszawie aresztowano w tych dniach niejakiego Stanisława Szapalnickiego i Mikołaja Domanieckiego, którzy należeli do bandy fałszerzy banknotów. Znaleziono przy nich dowody, że w Nicei znajduje się główny warsztat fałszerzy. Banda ta puściła podobno w obieg fałszywych banknotów za pół miliona rubli.

* Do Płocka i Włocławka.

Parostatki osobowe żeglugi Maurycego Fajansa zaczynają krążyć pomiędzy Warszawą a Płockiem i Włocławkiem oraz z powrotem.

Wyjazd w Warszawy o godzinie 7 rano, a z powrotem z Włocławka o godzinie 4 rano.

* Losy „Oświaty".

Grono osób złożyło warszawskiej komisyi do spraw towarzystw i związków ustawę Towarzystwa „Oświata", zadaniem Towarzystwa miało być szerzenie oświaty w gubernii warszawskiej.

Komisya odmówiła zalegalizowania, a obecnie podała motywy odmowy.

Zdaniem jej, ustawa „Oświaty" jest niejasna gdyż zaznaczono, że Towarzystwo ma współdziałać rozwojowi i szerzeniu oświaty za pomocą kształcenia dzieci i dorosłych. Otóż zdaniem kuratora okręgu naukowego w ustawie nie wskazano, że szerzenie oświaty będzie się odbywało w kierunku pożądanym dla rządu i że ma odpowiadać jego widokom.

Następnie Towarzystwu zarzucono, że chce wytworzyć w gubernii warszawskiej sieć szkół, czyli zagarnąć w swoje ręce cały kierunek oświaty, który należy do kuratora okręgu naukowego.

* S. p. Władysław Konrad.

Z grona pracowników administracyi „Kuryera warszawskiego" ubyła sympatyczna postać starca pracownika, który do końca dni swoich, pomimo 87 lat, nie pomyślał o spoczynku, pamiętając o obowiązkach zawodowych i względem licznej rodziny.

Zmarł dziś w nocy, rażony paraliżem, ś. p. Władysław Konrad, od 13 lat pracujący w administracyi „Kuryera warszawskiego", przez kolegów pracy kochany dla wielkiej swej dobroci i prawości.

S. p. Konrad pracował kiedyś w Łodzi. Jest on ojcem znanego w naszem mieście cukiernika.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. „Dziennik Polski“ insynuuje, że kupno „Nowego Wieku“ przez wiceprezydenta miasta d-ra Aszkenazego, ma na celu przygotowywać teren dla kandydatury o teatr miejski szwagra p. Aszkenazego, znanego estetyka d-ra Juliusza Tennera.

Jako kandydat faktyczny na dyrektora teatru po p. Hellerze ma być tymczasowo i zastępczo wysunięty p. Tadeusz Pawlikowski, po nim zaś zaraz wejdzie do teatru jako jego na razie niby wspólnik, a później następca, p. Tenner.

— W Towarzystwie muzycznem lwowskiem zanosi się na wielki rozłam. Komitet Towarzystwa powziął uchwałę ustanowienia posady drugiego dyrektora i stanowisko to zamierza powierzyć znanemu muzykowi p. Ludomirowi Różyckiemu.

— Celem obsadzenia drugiej katedry nadzwyczajnej miernictwa w ces.-król. szkole politechnicznej we Lwowie, rektorat szkoły ogłasza konkurs z terminem podań do d. 1 kwietnia r. b.

Z katedrą tą łączy się VII ma ranga urzędników państwowych i pobory wynoszą wraz z dodatkami 6,288 koron.

Z KRAKOWA. W dziennikach tutejszych pojawiło się ogłoszenie konkursu na dzierżawę teatru miejskiego w Krakowie na najbliższy okres lat czterech t. j. do r. 1905. Termin do 20 marca b. r.

— W uniwersytecie jagiellońskim ogłoszono, że termin wpisów na letnie półrocze rozpoczyna się 13 b. m. i trwać będzie do 27 marca.

— Mianowani zostali profesorami zwyczajnymi tytularnymi docenci dr. Tadeusz Garbowski i dr. Władysław Heinrich, obaj dla psychologii i metodologii nauk przyrodniczych.

— Utworzył się tu komitet złożony z przedstawicieli kół uniwersyteckich i świata literackiego celem urządzenia uroczystego obchodu 35 letniej pracy naukowej profesora literatury ruskiej w uniwersytecie jagiellońskim d-ra Józefa Tretiaka.

— Komitet jedenastego zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie ogłasza, że zjazd odbywać się będzie od dnia 18 do 22 lipca r. b. Jednocześnie odbędzie się obchód półwiekowego istnienia krakowskiego „Przeglądu lekarskiego,“ najstarszego pisma lekarskiego na ziemiach polskich. Po zjeździe uczestnicy jego udadzą się na wycieczkę do zdrojowisk galicyjskich.

Z prasy polskiej.

W dniu 27 lutego r. b. upłynęło 50 lat od dnia, w którym odbyło się ostatnie posiedzenie Towarzystwa Rolniczego, założonego w 1857 r.

Z tego powodu długoletni prezes siedleckiej Dyrekcyi Szczegółowej Tow. Kr. Ziemskiego, p. B. Chrzanowski w liście do „Słowa“ pisze:

„Najważniejszem dziełem Towarzystwa było gruntowne opracowanie zasad zawierania układów wieczysto-czynszowych z włościanami pańszczyźnianymi z zamierzeniem doprowadzenie ich do objęcia na własność obrabianych przez nich gruntów.

Istotnie nastąpiło w r. 1861 u nas zniesienie pańszczyzny po 400-letniem jej trwaniu. O tym fakcie należy wspomnieć choćby z tego względu, że niejednokrotnie spotykamy się z błędnem mniemaniem, że pańszczyzna zniesioną została w roku 1864. Tymczasem pańszczyznę, po objęciu stanowiska dyrektora spraw wewnętrznych, zniósł margrabia Wielopolski, ustanawiając w miejsce pańszczyzny „tymczasowy okup prawny,“ począwszy od 1 października r. 1861.

Za drugie z najważniejszych zadań poczytywało Towarzystwo Rolnicze poprawę położenia służby dworskiej, podniesienie jej kultury umysłowej i moralnej, oraz zapewnienie jej spokojnej starości przy pomocy towarzystwa emerytalnego. Troska w tym kierunku przebijała się w każdej dyskusyi, pozostającej w pewnym stosunku z omawianą sprawą tak dalece, że na ostatniem zebraniu sekcyi ogólnej, w dn. 27 lutego r. 2861, która zakończyła rozprawy nad sprawą włościańską, na tem ostatniem posiedzeniu Towarzystwa, nie omieszkano przypomnieć potrzebę przyspieszenia publikacyi Ustawy stowarzyszenia emerytalnego pracowników rolnych nie wygotowanej jeszcze wówczas w Dyrekcyi Ubezpieczeń.“

Samorząd miejski.

Komisya finansowa Izby państwowej rozważyła tekst ustawy miejskiej dla Królestwa, opracowany przez komisyę miejską Izby. Komisya finansowa uznała wprowadzenie samorządu w miastach Królestwa za nader pożądane, gdyż obecna gospodarka administracyjna w miastach, podług wyrażenia komisyi, prowadzi „do największych defektów“ w załatwieniu potrzeb miejskich Królestwa, stanowiącego jedną z najkulturalniejszych dzielnic państwa.

W szczegółach finansowych komisya poczyniła dwie dość ważne poprawki do projektu komisyi miejskiej, a mianowicie zniosła podatek kanonowy (który komisya miejska utrzymała na przeciąg trzech lat), oraz zachowała dla Warszawy, Łodzi i Sosnowca podatek szacunkowy od gmachów skarbowych (który komisya miejska zniosła dla wszystkich nieruchomości). Podatek kanonowy, pobierany od handlujących i rzemieślników, komisya finansowa uznała za archaiczny i nieoparty na ścisłych zasadach. Przeciwko zachowaniu dla gmachów rządowych w Królestwie podatku szacunkowego członek komisyi Suwczyński załączył „votum separatum,“ wychodząc z zasady, że w Cesarstwie gmachy skarbowe takiego podatku nie opłacają.

Referat komisyi miejskiej z referatem komisyi finansowej rozdano już wszystkim posłom i sprawa samorządu miejskiego dla Królestwa niebawem wejść ma pod obrady pełnej Izby.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Bogowita. Jutro Miłogosta.

TEATR POLSKI A. ZELWEROWICZA (Cegielniana nr. 63). Jutro po cenach niższych od popularnych „Kupiec wenecki“ Szekspira. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16) Jutro po cenach do połowy zniżonych „Moralność pani Dulskiej“ G. Zapolskiej. Początek o godz. 8 m. 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś zebranie ogólne polskiego Tow. teatralnego w pierwszym terminie (Cegielniana 63). Początek o godz. 8 wieczorem.

— Jutro zebranie ogólne zgromadzenia subiektów handlowych, (Nawrot 23), o g. 7 wieczorem. — Zebranie I grupy radogoskiego Tow. poż.-oszczędnościowego, w lokalu własnym Zgierska 64), o g. 7 wieczorem.

KRONIKA.

(a) **W sprawie rejestru firmowego.** Ostatnie zebranie łódzkiego Komitetu giełdowego, postanowiło przedsięwziąć energiczne kroki, w celu zaprowadzenia potrzebnego bardzo odczuwać rejestru firmowego w drodze prawodawczej.

Brak rejestru handlowego, do którego wciąganoby kupców i przemysłowców przy wykupywaniu patentów, sprawia bankom, niezależnie od innych z tym związanych niedogodności — częste trudności przy sporządzaniu protestów, a zwłaszcza przy oddawaniu tychże do sądów.

(a) **Sprawy handlowe.** Według doniesień wicekonsulatu rosyjskiego w Jaffie, dotyczących zbytu mąki na rynku w Palestynie, brak tam dobrych kamieni młyńskich i dla tego brak jest mąki wyższego gatunku. Zamożna ludność sprowadza mąkę z Salonik, Smirny it.d., a dla części ludności europejskiej — z Rosyi, Rumunii, Bułgaryi i Francyi.

Skutkiem nieurodzaju w 1910 roku podniosła się cena mąki. Okoliczność ta zmusiła kupców poczynić znaczne obstalunki za granicą, a głównie w Marsylii.

Składy w Jaffie odrazu zapełniły się mąką, która spadła w cenie, co pociągnęło za sobą kryzys mączny; odezwał się on zresztą na razie tylko na mące niższego gatunku, której ceny wahają się od 17 do 22 franków za 100 kilo; mąka wyższego gatunku dotychczas wywożona jest w cenie od 27 do 30 franków za kilo.

Przywóz mąki z Rosyi zaczyna zwiększać się i można twierdzić z pewnością, że mąka rosyjska wyruguje cudzoziemską w całej Turcyi, jeżeli tylko młyny będą wytwarzać niższy i tani gatunek, w każdym razie nieco wyższy od takiegoż gatunku mąki zagranicznej.

— Według doniesień agenta ministeryum skarbu w Turcyi, obecnie na rynku w Konstantynopolu zauważyć się daje znaczny popyt na kartofle rosyjskie skutkiem nieurodzaju ziemniaków we Francyi. Głównymi dostawcami tego artykułu do Konstantynopola byli dotychczas Francya i Włochy. W końcu grudnia r. z. do Konstantynopola dostarczono 3200 worków kartofli w tej liczbie z Rosyi 1300 worków (po 75 kilogramów. W styczniu r. b. dostrzega się ograniczenie przywozu, wwieziono tylko 1380 worków w tem 120 z Odesy.

(—) **Uciążliwa kuratela.** Bank państwa zażądał od filii i oddziałów swych nadsyłania telegraficznie, każdego pierwszego miesiąca, wiadomości o stanie rachunków wszystkich instytucyi kredytowych w Cesarstwie i Królestwie.

Wobec tego żądania oddział warszawski polecił okólnikowo bankom i towarzystwom wzajemnego kredytu nadsyłać do kantoru, w dniu ostatnim każdego miesiąca, podług załączonego wzoru, sumy aktywów i pasywów bilansowych.

(a) **Szóste Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe** zwołało wczoraj w lokalu „Koła pracowników drogi żel. fabr. łódzkiej“ przy ulicy Wschodniej Nr. 73, ogólne zebranie roczne. W obecności 84 członków zagaił je członek rady p. Maryan Duchnowski. Na przewodniczącego wybrano jednomyślnie Ludwika Gutkowskiego, który zaprosił na asesorów pp.: Adama Karpińskiego i Stanisława Rządkowskiego, a na sekretarza p. Jana Stypułkowskiego.

Na wniosek przewodniczącego uczczono przez powstanie z miejsc pamięć zmarłego członka rady ś.p. Walerego Obuchowicza.

Sprawozdanie za rok operacyjny 1910 wykazuje ogólny przychód rb. 258,332 kop. 95, rozchód rb. 255,144 kop. 85. Wydano pożyczek na sumę rb. 104,835 kop. 84; spłacono pożyczek rb. 26,085 kop. 35; pozostaje wypożyczonych u członków rb. 78,750 kop. 49, kapitały na lokacyi rb. 42,000, podniesiono rb. 38,400. Udziały członkowskie stanowią rb 19,395; wkłady oszczędnościowe na dzień 1 stycznia r. b. stanowiły rb. 62,528 kop. 29.

Zysku osiągnięto rb. 177 kop. 47. Zebrani postanowili z zysku wydzielić 10% na kapitał żelazny, a 5% przeznaczyć na dywidendę.

Budżet na rok 1911 przewiduje w dochodach rb. 11,000, w wydatkach rb. 8,600.

Uchwalono podnieść udziały członków do 100 rubli i wydawać pożyczki w rozmiarze rb. 800.

Zgodnie z wnioskiem władz Towarzystwa postanowiono utworzyć kasę przezorności dla personelu biura, polecając zarządowi opracowanie regulaminu. Fundusze kasy tworzyć się będą z 5%-ych potrąceń pensyi urzędników i z dopłat 5% Towarzystwa.

P. Dąbrowski odczytał protokuł rewizyi Towarzystwa, dokonany przez inspektora do spraw drobnego kredytu.

Stosując się do opinii pana inspektora, p. Kunicki postawił wniosek ażeby zarząd na przyszłość trzymał się zasady, iż na członków Towarzystwa przyjmowani być mogą tylko mieszkańcy Łodzi i ażeby w drodze prawodawczej zarząd podjął starania o rozszerzeniu działalności na sąsiednie miasta jak Zgierz, Konstantynów i t. d. Zebranie ogólne wniosek ten uchwaliło.

Dokonane za pomocą głosowania tajnego wybory dały wynik następujący: Do rady wybrani zostali pp.: R. Wojakowski, W. Dutkiewicz, Fr. Prądzyński i H. Zieliński.

Do zarządu pp.: K. Jasiński i St. Podciechowski; na zastępstwo pp.: Stypułkowski i T. Szybiłło.

Do komisyi rewizyjnej pp.: B. Knapski, L. Gutkowski, A. Toro; zastępcy pp.: W. Urbanowicz i A. Kołdonek.

(h) **Ze stowarzyszenia odlewników.** Wczoraj na posiedzeniu zarządu stowarzyszenia postanowiono, żeby świadectwa lekarskie dla członków za czas choroby były pisane na blankietach specyalnych i oprócz podpisu lekarza były poświadczone podpisem poborcy w danej fabryce. Członkowie, nie stosujący się do powyższego postanowienia, nie otrzymają zapomogi.

Czysty zysk z zabawy, 18 rb. 15 kop. przelano do kasy ogólnej stowarzyszenia.

(h) Ze **zgromadzenia majstrów fryzjerskich.** Jutro o godzinie 7 wieczorem w lokalu starszego majstra przy ulicy Nawrot Nr. 39, odbędzie się wspólne zebranie członków tego zgromadzenia.

(a) **Zebranie majstrów piekarskich** kwartalne odbędzie się dnia 9 marca, o godzinie 4-ej po południu, w lokalu przy ulicy Podleśnej № 1.

Pożądany jest jaknajliczniejszy udział członków.

(a) **Rozkład składek** na utrzymanie szkół elementarnych miejskich rosyjsko-polskich i rosyjsko niemieckich już ukończono; w tych dniach przedłożony będzie do zatwierdzenia gubernatora piotrkowskiego.

(—) **Chorągwie cechowe.** Gubernator piotrkowski wystąpił do prezydenta miasta, ażeby polecił sprawdzić, jakie zgromadzenia cechowe mają na swych sztandarach orły państwowe, oraz jakie wogóle posiadają emblematy. W celu sprawdzenia prezydent delegował wice prezydenta, p. Andrejewa, dodając mu do pomocy jednego z urzędników.

(a) **Echa strajku aptekarskiego** Policmajster m. Łodzi wezwał w ubiegłą sobotę strajkujących pracowników aptekarskich żydów i oświadczył im, że jeżeli do dzisiaj nie powrócą do pracy, lub ewentualnie nie znajdą innego zajęcia w Łodzi, zmuszony będzie wysłać ich do miejsca stałego zamieszkania.

Prócz osadzonych poprzednio w areszcie policyjnym przy ulicy Targowej, z powodu strajku, 3-ch pracowników aptekarskich—Drojewskiego, Parysa, Jesionowskiego i Szpakiewicza, obecnie aresztowano pracownika aptekarskiego, Drabkina i ucznia Heimana.

(a) **„Przyszłość".** Na zebraniu wczorajszem Towarzystwa abstynentów „Przyszłość" przewodniczył p. Ludwik Domagała. Doktór Skalski powiadomił obecnych o nowopowstającem Towarzystwie abstynenckiem niemieckiem, na skutek czego postanowiono wysłać telegram na ręce pastora Gundlacha, jako jednego z członków organizatorów.

Na wniosek d-ra Skalskiego, postanowiono zwrócić się do zarządu głównego, aby obrady na tegoroczny zjazd delegatów ułożyć tak, iżby zjazd mógł się odbyć w ciągu jednego dnia. Na delegatów wybrano pp.: d-ra Skalskiego, Ludwika Domagałę, Władysława Daneckiego i pannę Kopelmanównę.

Uchwalono zwrócić się do dyrektora teatru popularnego, p. Mielewskiego, aby urządził przedstawienie na korzyść Towarzystwa.

W końcu postanowiono zwrócić się do zarządu 41-go Koła „Jedności", aby udzielił lokalu przy szkole, pozostającej pod zarządem tegoż, na wygłoszenie odczytu treści abstynenckiej.

(a) **Zajście na poczcie.** Firma tutejsza A. D. Lichtsztein (Piotrkowska 41), wysłała swego pracującego na pocztę, w celu wyekspedyowania przekazu pieniężnego na sumę 125 rubli. Pracownik, powróciwszy z poczty, wręczył firmie pokwitowanie pocztowe. W trzy dni później do składu firmy zgłosił się agent policyi śledczej, zbadawszy, kto chodził na pocztę z przekazem na 125 rubli wskazanego dnia, aresztował owego pracownika. Aresztowanie nastąpiło skutkiem tego, że urzędnik, załatwiający przekazy pocztowe, po rewizyi kasy spostrzegł brak 125 rb., a ponieważ na taką sumę pochodził przekaz od firmy A. D. Lichtsztein, nie mógł więc nikt inny w danym wypadku wnieść tej kwoty, tylko pracujący w wzmiankowanej firmy.

W sprawie tej zarządzono śledztwo.

(x) **Tekturę smołowcową**, czyli papę, zalecają dość powszechnie, jako materyał zdatny do krycia dachów, gdyż jest ogniotrwałą. Tymczasem łatwo sprawdzić, że tektura taka częstokroć nietylko płonie jasnym płomieniem, ale zajmuje się ogniem bardzo łatwo i żywo, możnaby więc używać jej za wyborną podpałkę. Wynika to z „nieporozumienia"—że określimy rzecz najłagodniej. Bywają gatunki ogniotrwałe, ale bywają też łatwo zapalne—coś tak, jak cukier pożywny i sacharyna niepożywna.

Obecnie, jak donosi «Chemik polski», na skutek zabiegów centralnego Związku fabrycznego, który w interesie galicyjskich wytwórców papy dachowej prosił o uznanie jej za materyał ogniotrwały, zdatny do krycia dachów, tamecznnych. Wydział krajowy odpowiedział, że tylko w poszczególnych wypadkach, gdy będzie podany gatunek papy i wskazane jej pochodzenie, gotów jest uznać ją za ogniotrwałą.

Centralny Związek objaśnia powyższą odpowiedź w ten sposób, że do podania należy dołączyć świadectwo rzeczoznawców, a najdogodniej, świadectwo politechniki, że wskazana papa jest rzeczywiście ogniotrwała.

(a) **Zebranie rzemieślników.** W lokalu sali Wiedeńskiej przy ulicy Wschodniej Nr 18 odbyło się zebranie majstrów rzemieślników różnych cechów żydów, w celu wysłuchania delegatów zjazdu w Petersburgu pp: inżyniera Kirszrota i Karo.

P. Kirszrot zauważył, że nieliczne zebranie dowodzi, jak słabo rzemieślnicy żydzi interesują się własnemi sprawami; poczem mówił o przebiegu zjazdu i o małej z niego dla żydów korzyści.

P. Karo w swej relacyi twierdził, że zjazd ma doniosłe znaczenie dla rzemieślników wogóle i zachęcał, ażeby majstrowie żydzi dbali o wykształcenie terminatorów, z uwagi na korzyści, jakie przynieść mogą fachowi.

P. Karo przemawiał za utworzeniem dla wszystkich rzemieślników żydów jednej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej.

(a) **Kara administracyjna.** Na mocy postanowienia gubernatora piotrkowskiego, zamieszkali w domu przy ulicy Zielonej № 48 — Abram Rszewski i Zygmunt Czapka za niezawiadomienie właściciela domu o wprowadzeniu się dwóch sublokatorów — skazani zostali administracyjnie na karę pieniężną po 15 rubli lub po 5 dni aresztu każdy.

(a) **Kradzieże.** Z podwórza fabryki Szal Wilnera przy ul. Składowej nr. 52, skradziono towary, wartości 150 rb.

— Za pomocą wyłamania zamków ze sklepu Dawida Szmulewicza, przy ul. Zgierskiej skradziono różne przedmioty.

— Nieznani złodzieje skradli towar, wartości 112 rubli, należący do Hersza Hochmana, z podwórza domu przy ul. Południowej nr. 18.

— Z mieszkania Maryanny Stefani, przy ul. Żelaznej nr. 7, nieznani skradli różne rzeczy, które odebrano od J. Bergera, zamieszkałego przy ul. Zarzewskiej 133

— Z mieszkania Stanisława Jagiełły, przy ul. Widzewskiej nr. 128, skradziono gotówką 70 rb. i różne przedmioty, wartości 65 rb.

— Ze sklepu z garderobą męską Katza, przy ulicy Nowomiejskiej nr. 5, skradziono towary, wartości paruset rubli. Podejrzanego o udział w kradzieży stróża domu aresztowano.

(h) **Drobny ogień** Wczoraj, o grdz. pół do 9 wieczorem, przy ul. Spacerowej nr. 10, w kotłowni przy fabryce Lorentza zapaliła się skrzynka, a od niej dach. Ogień w zarodku ugasiła straż ogniowa.

(a) **Aresztowanie.** Władze policyjne aresztowały Gustawa Gajzera, który po pijanemu zadał kilka ran żonie swojej Emilii tak ciężkich, iż walczy ze śmiercią. Gajzerową z domu przy ul. Pańskiej nr. 46 przewieziono do szpitala Poznańskich.

(a) **Odebranie rewolweru.** W domu przy ul. Targowej nr. 67 policya zabrała rewolwer od R. Goldbartha, ucznia składu aptekarskiego Brandta.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu ubiegłych dwóch dni pomiędzy innemi wzywano do następujących wypadków.

— Ogólnemu osłabieniu uległo sześć osób, z których jedną odwieziono do szpitala Aleksandra, jedną do szpitala Poznańskich, jedną do mieszkania, jedną odesłano do Przytułku starców i kalek, jedną do Przytułku noclegowego na ulicę Cmentarną.

— Na ul. Piotrkowskiej nr. 99 znaleziono Apolonię Floroyk, lat 25, bez zajęcia, w zupełnem wyczerpaniu sił z głodu. Zaopiekowała się się nią publiczność.

*

(a) **Komasacya gruntów.** Włościanie wsi Łagiewniki Małe, zwołują w tych dniach zebranie gromadzkie, aby się wypowiedziało o projekcie scalania rozrzuconych gruntów drogą zamiany.

(a) **W Łagiewnikach,** w lokalu własnym (gmach klasztorny) odbyło się zebranie członków miejscowego Kółka rolniczego, pod przewodnictwem prezesa, p. Józefa Prażmowskiego.

Omówiono kwestyę sprowadzenia do nadchodzących siewów wiosennych nowych odmian zbóż jarych, oraz kartofli i zakupu większej ilości nawozów sztucznych.

P. Prażmowski, pozyskawszy uznanie ogólne dla swego projektu założenia kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, ma opracować jej ustawę. Siedzibą zarządu kasy będzie m. Zgierz, tu bowiem mieszka znaczna liczba rolników, należących do łagiewnickiego Kółka rolniczego.

(a) **Kradzież w okolicy.** W nocy z dnia 3 na 4 marca r. b. we wsi Stare Rokicie pod Łodzią koloniście Józefowi Kluce skradziono konie, uprząż, powóz i bryczkę, wartości około 1000 rubli. Przedtem złoczyńcy otruli dwa psy kiełbasą, zaprawioną arszenikiem.

SZTUKA.

(x) **Teatr polski A. Zelwerowicza** (ul. Cegielniana № 63). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

— Dziś widowiska niema

— Jutro, po cenach niższych od popularnych, dawno niegrany „Kupiec Wenecki" Szekspira.

— W środę, po cenach zniżonych sensacyjna „Urzędowa żona" Oldena z p. Siemaszkową i dyr. Zelwerowiczem w głównych rolach.

— W czwartek premiera głośnego dramatu w 4-ch aktach Ibsena „Rosmersholm" z Siemaszkową, Bończą, Junoszą, Jaraczem w głównych rolach. Reżyseryę prowadzi p. Bończa. Sztuka otrzymuje nową wystawę.

— W piątek, po cenach popularnych „Urzędowa żona".

— W sobotę, widowisko popołudniowe zawieszone, wieczorem zaś „Rosmersholm" po raz drugi.

— W niedzielę, o godz. 3 po poł. po cenach popularnych, dyrekcya wznawia oddawna w Łodzi niegraną, wyborną komedyę K. Zalewskiego „Oj mężczyźni, mężczyźni", wieczorem o godzinie 8¼ „Romersholm" po raz trzeci.

(x) **Teatr popularny A. Mielewskiego.** (Konstantynowska № 16). Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

— Jutro, we wtorek, dana będzie na ogólne żądanie, po cenach do połowy zniżonych tragedya w 5-ciu aktach Fr. Schillera p. t. „Marya Stuart" po raz ostatni w tym sezonie.

— W środę arcywesoła kołtuńska komedya w 4-ch aktach G. Zapolskiej p. t. „Moralność pani Dulskiej".

— W czwartek, na dochód filii „Gniazda" opieki nad dziećmi na Bałutach dana będzie po cenach zniżonych prześliczna tragedya Szekspira p. t. „Romeo i Julia".

— W przygotowaniu trzecia z rzędu sztuka L. Tolstoja w 4-ch aktach p. t. „Owoce oświaty", niegrana dotychczas na żadnej ze scen polskich.

(x) **Muzyka kameralna.** Koncert o którym niedawno wspominaliśmy, odbędzie się w środę 8 marca w sali koncertowej.

Przyjmują udział znani w naszem mieście muzycy pp. Vas (fortepian), Winiecki (skrzypce), Baumgarten (skrzypce), Ortenberg (altówka), J. Birnbaum (wiolonczela). Wykonane zostaną znakomite dzieła literatury kameralnej, Grieg'a, Dvorak'a i Haydna.

Koncert ten, ze względu na rzadko u nas słyszaną muzykę kameralną, wzbudził wśród tutejszej publiczności wielkie zainteresowanie i wobec tego przypuszczać należy, że sala koncertowa będzie zapełniona.

—:—

Z KRÓLESTWA.

Usunięcie proboszczów. Minister spraw wewnętrznych polecił usunąć proboszcza parafii Mełgiew, ks. Józefa Żyszkiewicza, od spełniania obowiązków kapłańskich za polecenie zrobienia bramy tryumfalnej podczas wizytacyi pasterskiej J. E. ks. biskupa Jaczewskiego, oraz poradzenie włościanom przybrania się w odświętne szaty.

— Minister spraw wewnętrznych zatwierdził usunięcie od obowiązków ks. Wiktora Słowakiewiwicza, proboszcza parafii Zakrzówek.

Polacy na Węgrzech.

„Korespondencya Słowiańska" donosi, że wychodzące w Preszburgu „Slovenske Ludowe Noviny" zamieściły długi artykuł p. t. „Otazka polska v Uhorsku", podpisany kryptonimem „Sarišan", t. j. mieszkaniec komitatu szaryskiego. Autor omawia broszurę E. Kołodziejczaka: „Ludność polska na Górnych Węgrzech", wydaną niedawno w Krakowie z trzema mapami (odbitka z zeszytu listopadowego „Świata Słowiańskiego") — i dodaje swoje uwagi.

„Niezrozumiałem było zawsze dla mnie pisze korespondent słowacki „Ludowych Nowin" — dlaczego polacy, broniący tak zacięcie swej narodo-

wości na wschodzie i na zachodzie, tak mało dbają o rodaków swych, zamieszkałych na Węgrzech. Przypisuje to zaniedbanie przedewszystkiem lichej komunikacyi na południowej granicy wśród gór karpackich, następnie tej okoliczności, że wielu polaków zachowuje dotychczas życzliwą opinię o madziarskiej sprawiedliwości i wolności". W toku artykułu jest wiele ciekawych szczegółów. Dowiadujemy się, jak haniebnie postępuje się z ludem polskim na Górnych Węgrzech, poniewierając nim jako „polskiem bydłem" („a lengyelek marhali").

Politykę rządu węgierskiego, który nie uznaje zupełnie na Górnych Węgrzech narodowości polskiej i zalicza lud nasz do słowaków, tłumaczy „Sarisan" w następujący sposób: „Milczą też o polakach statystyki urzędowe. Jednem pociągnięciem pióra wytępił rząd madziarski tysiące (do 150,000!) ludu polskiego i przylatał go do słowaków. Dlaczego? Czyżby dla wzmocnienia sił słowackich? Nie, lecz żeby sobie zaokrąglić pewną zdobycz i połknąć łup bez mieszania się do podziału jakiego innego spólnika. Słowaków bowiem uważa za helotów, wydanych sobie na łaskę i niełaskę, bez nadziei przyszłości... Skoro więc rząd madziarski doliczył w swej statystyce górnowęgierskich polaków do słowaków, jest to już bardzo smutnym prognostykiem dla tej ludności; znaczy to zupełnie odosobnienie od 20 milionowej masy Polski; znaczy zupełne sparaliżowanie ducha, zdolności i języka przez gwałtowną madziaryzacyę; znaczy to zanik polskości, znaczy — śmierć narodową".

Autor radzi polakom domagać się przywrócenia sławnego gimnazyum w Podolińcu (na Spiżu), w którem przed kilkudziesięciu laty kształciło się około 300 uczniów, przeważnie z Polski, a teraz uczy się tam około 70 niemców i madziarów.

Artykuł kończy się wezwaniem do energicznego podjęcia sprawy polskiej na Górnych Węgrzech: „My zaś, słowacy, oczekujemy was, polaków, naszych starszych braci, z wielką niecierpliwością, bo ufamy, że nauczycie nas wielu rzeczy dobrych i potrzebnych i wierzymy, że znajdując się w naszem kole rodzinnem, będziecie żywą kontrolą i lekarstwem na krzywdy rządu madziarskiego, popełniane na nas".

Z PETERSBURGA.

Znaczne sprzeniewierzenie. Sfery giełdowe w Petersburgu zaalarmowano znacznem nadużyciem, popełnionem przez pewnego wybitnego na tem polu działacza, który zbiegł do Belgii po otrzymaniu 100,000 rb. w papierach wartościowych.

Ostatnia poczta.

— Półurzędowy wiedeński „Fremdenblatt", zawsze dobrze informowany pod względem wiadomości, dotyczących dworu, zaprzecza w sposób jaknajbardziej energiczny, a stanowczy zarazem pogłoskom o chorobie następcy tronu, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda. W zaprzeczeniu tem czuć, że najwięcej przykrości sferom dworskim uczyniła wersya, jakoby następca tronu miał uledz przygnębieniu duchowemu. Inspirowany organ zapewnia, że arcyksiążę Franciszek Ferdynand jest w jaknajlepszem zdrowiu pod każdym względem i znajduje się obecnie na wyspach Briońskich pod miastem Pola (Istria).

— W Bernie Morawskiem niemcy urządzili zebranie manifestacyjne przeciw urządzeniu w Bernie uniwersytetu czeskiego. Zebranie i manifestacya, prócz hałasu, przebrzmiały bez dalszych następstw. Kotrmanifestacyj nie było.

— Właściciele kopalń w Glasgowie odrzucili żądanie robotników o 8-godzinny dzień roboczy. Wobec tego dziś rozpocznie się strajk 90,000 robotników.

— Burza i orkan nawiedziły całą Sycylię, zrządziwszy dotkliwe szkody. Ludność w panicznym strachu opuszcza mieszkania, w obawie dalszych kataklizmów żywiołowych.

— W Barcelonie wśród ludności rozeszła się wieść, że w klasztorze żeńskim franciszkanek trzymana jest gwałtem nowicyuszka, oddana przez rodziców, pragnąca jednak klasztor opuścić. Do wieści tej dodano, że zakonnice znęcają się nad dziewczyną. Tłum, złożony z kilkuset osób, stanął przed klasztorem i zażądał wypuszczenia dziewczyny. Gdy zakonnice zatarasowały się, tłum wywalił bramę klasztorną, przez którą wbiegło około 50 osób. Demonstranci ustąpili dopiero wtedy, gdy dziewczyna została wypuszczona i razem z nimi klasztor opuściła.

— „Matin" zapewnia, że polityka nowego gabinetu musi być w głównych zarysach zgodna z dawniejszą polityką Delcasse'go. Radykalna przecież zmiana kursu politycznego, wobec wielce naprężonej sytuacyi międzynarodowej, — zdaniem tego pisma, jest stanowczo niemożliwa.

— Wobec zapowiedzianych odwiedzin niemieckiego następcy tronu w Rzymie, koła watykańskie zapewniają, że papież i w tym wypadku, chociaż gość rzymski nie jest dotychczas panującym monarchą, nie odstąpi od powziętego postanowienia, i w roku bieżącym—jako w roku żałoby dla stolicy papieskiej, nie udzieli księciu posłuchania, ani nie przyjmie go w Watykanie.

— Nadeszły do Berlina wiadomości, że napad żołnierzy chińskich na rosyjskie przedsiębiorstwa drzewne spowodowany został tajną instrukcyą, otrzymaną z Pekinu. Wrzenie wśród chińczyków rozszerza się coraz bardziej, przybierając niepokojące rozmiary. Oddziały bokserskie mnożą się codziennie.

— W tych dniach w sejmie pruskim wejdzie na porządek dzienny interpelacya, wniesiona przez narodowych liberałów w sprawie wywłaszczenia.

TELEGRAMY.

Petersburg, 4 marca (P.) W soborze kazańskim, z powodu 50-lecia uwłaszczenia włościan, odbyło się nabożeństwo uroczyste w obecności Najjaśniejszego Pana, Najjaśniejszych Pań, Wielkich Książnych i Wielkich Książąt.

Petersburg, 4 marca (P.) O godzinie 2 po południu starostowie wołostni i naczelnicy ziemscy gub. petersburskiej zgromadzili się w korytarzu podjazdu Jordańskiego przy Pałacu Zimowym.

O godzinie 2 po poł. przybył Najjaśniejszy Pan w towarzystwie prezesa rady ministrów, ministra Dworu Cesarskiego, osób najbliższej świty Monarszej i gubernatora petersburskiego.

Najjaśniejszy Pan obszedł starostów i zaszczycił ich miłościwemi pytaniami. Gdy starostowie zajęli miejsca przy zastawionym stole, Najjaśniejszy Pan przyjął kieliszek, życzył starostom powodzenia w ich działalności i pił za ich zdrowie. Prezes rady ministrów wzniósł toast za zdrowie Najjaśniejszego Pana.

Entuzyastyczne „hura" rozległo się w podjeździe Jordańskim.

Petersburg, 4 marca (P.) W sali okrągłej pałacu Taurydzkiego odbyło się uroczyste odsłonienie pomnika Cesarza Aleksandra Drugiego, wzniesionego z funduszów 65 członków Dumy państwowej — włościan. Na początek uroczystości w sali okrągłej zgromadzili się prawie wszyscy członkowie Dumy, z wyjątkiem socyalnych-demokratów, z prezesem na czele i z wiceprzezesem, członkowie Rady Państwa, z prezesem Akimowem na czele i wiceprezesem Gołubiewem, prezes rady ministrów, ministrowie inni. Biskup Eulogiusz w asyście licznego duchowieństwa odprawił uroczyste nabożeństwo z wygłoszeniem wiecznej pamięci Cesarzowi-Oswobodzicielowi.

Petersburg, 4 marca (P.) Około godziny 4 Jego Cesarskiej Mości mieli szczęście przedstawić się w rotundzie Pałacu Zimowego włościanie — członkowie Dumy państwowej w liczbie 51.

Obecni byli Stołypin, Frederiks i inni. Powitany entuzyastycznymi okrzykami „hura" Najjaśniejszy Pan zwrócił się do deputowanych — członków Dumy, którzy wyrazili życzenie ustawienia w siedzibie Dumy biustu Cesarza Aleksandra Drugiego — z następującemi najmiłościwszemi słowami:

Byłem bardzo rad dowiedzieć się od waszego prezesa, że sami życzyliście wznieść pomnik Mojemu dziadowi Cesarzowi Aleksandrowi Mikołajewiczowi i uczynić na nim taki dobry napis. Głęboko jestem tem wzruszony i serdecznie wam wszystkim dziękuję".

Członek Dumy Gorbatow miał szczęście zwrocić się do Najjaśniejszego Pana ze słowami wdzięczności i szczęścia i złożyć u stóp Jego Cesarskiej Mosci uczucia wiernopoddańcze włościan, bezgraniczną miłośc i wdzięczność za Cesarskie wezwanie ich do pracy prawodawczej.

Petersburg, 4 marca (P.) Skonfiskowano dzisiejsze numery gazet „Swobodnaja Mysl" i „Zwiezda". Redaktorów pociągnieto do odpowiedzialności.

Helsingfors, 5 marca (P.) W obecności generał-gubernatora odbyło się nabożeństwo w soborze Uspienskim. W gimnazyum rosyjskiem w obecności generał-gubernatora i innych wyższych urzędników kraju odbył się akt uroczysty, zakończony hymnem, powtarzanym kilkakrotnie. Wieczorem dano przedstawienie galowe w Aleksandrowskim teatrze rosyjskim, na początku przedstawienia odśpiewano hymn czterokrotnie. Apoteoza pod koniec przedstawienia wywołała manifestacyę patryotyczną.

Berlin, 5 go marca. (P.) „Nordd. Algg. Ztg." oświadcza, że niema zasady traktować nowego gabinetu francuskiego inaczej, jak z całą bezstronnością, pozostawiając ostateczne wyrokowanie przyszłości.

Mianowanie Delcasse'go ministeryum marynarki nie wywołuje zdziwienia, wobec jego powodzenia jako referenta budżetu marynarki.

Berlin, 5 marca. (P.) „Nord Deutsche Allg. Ztg." oświadcza z powodu budowy kolei bagdadzkiej, że pertraktacye jednostronne o budowę drogi pomiędzy Turcyą a towarzystwem niemieckiem są niemożliwe. Jeżeli Anglia pragnie wystąpić w sprawie kolei, powinna zakomunikować swe życzenia obu umawiającym się stronom.

Paryż, 5 marca. (P.) Po posiedzeniu rady, Monis złożył wizyty przedstawicielom mocarstw zagranicznych.

Paryż, 5 marca (P). W artykule, poświęconym pięćdziesięcioleciu uwłaszczenia włościan „Journal" de Debats" widzi w przyjęciu przez Najjaśniejszego Cesarza delegatów włościańskich oraz w mowie Guczkowa, dowód trwałości nowego państwowego ustroju Rosyi i uważa prawa agrarne, przeprowadzone przy gabinecie Stołypina, tak samo ważnemi, tak samo bogatemi w następstwa dla włościan, jak i sam akt 4 marca.

Teheran, 5 marca (P) Uroczyście otwarto generalny konsulat.

Helsingfors, 5 marca (P). Komisya praw zasadniczych przystąpiła do redakcyi projektu adresu z powodu położenia politycznego.

Charbin, 5 marca (P). Pod obserwacyą znajduje się 336 tubylców i 11 europejczyków, odosobniono 3, a w szpitalu leży 6 tubylców. Zmarło w szpitalu 3, znaleziono 4 trupy, czyli razem w ciągu doby zmarło 7 osób. Od początku epidemii zmarło 1,509 osób, w tej liczbie 40 europejczyków.

Berlin, 5 marca (P). «Nord Deutsche Allg. Zeitung» z okazyi rozkazu Najwyższego na imię prezesa Rady ministrów w Petersburgu pisze: „Ze względu na olbrzymie znaczenie rolnictwa w gospodarczem życiu Rosyi, zwolnienie włościan od gminnego systemu władania ziemią, do czego przystąpiono ostatniemi czasy, jest wypadkiem, który powinien mieć bardzo ważne następstwa i zapowiada się wielce znacząco dla kulturalnego rozwoju narodu rosyjskiego".

Berlin, 5 marca. (P.) Dzięki energicznym naleganiom poselstwa Niemcy pozwoliły na przejazd nowej partyi emigrantów rosyjskich, zaznaczając, że pozwolenie zostało dane tylko wyjątkowo, a nie pod postacią prawa.

Waszyngton, 5 marca. (P.) Taft zwołał kongres na sesyę nadzwyczajną.

Tokio, 5 go marca. (P.) W izbie narodowcy gwałtownie obwiniają rząd, za przyjęte przez Japonię, w umowie z Ameryką, zobowiązanie ograniczenia emigracyi robotniczej. Opozycya upatruje w tem poniżenie godności narodowej.

Kijów, 5 marca. (P.) W Florkówce, w pow. czerkaskim, zbiegły katorżnik Czentawski przez zemstę zamordował towarzysza. Następnie, podczas pościgu rozpoczął strzelaninę do tłumu włościan, a przy wymianie strzałów padł zabity wystrzałem. Był uzbrojony w sztylet i rewolwer.

Londyn. 4 marca (P.) Sekretarz stanu do

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią posługę drogim nam zwłokom

ś. † p.

AUGUSTA HEINA

a w szczególności panom pastorom Dietrichowi i Patzerowi za wypowiedziane słowa pociechy, Szanownym panom szefom jak również urzędnikom i robotnikom Akc. Tow L. Geyer, członkom łódzkiego Tow. śpiewaczego, panom honorowym asystentom, wszystkim krewnym, znajomym i przyjaciołom za licznie złożone wieńce serdeczne podziękowanie składa

724 **WDOWA i RODZINA.**

spraw Indyi hr. Crew nagle zachorował podczas obiadu u lorda Morley'a

Orenburg, 4 marca (P.) Wczoraj na stacyi Kargala kolei taszkenckiej rozbił się pociąg towarowy, przyczem zabity został konduktor i rozbite zostały 4 wagony.

Paryż, 4 marca (P.) Dla zapobieżenia dalszym awanturom podczas przedstawień w „Komedyi francuskiej" dramatu „Apres moi", autor dramatu, Bernstein wycofał go z repertuaru tego teatru.

Odesa, 4 marca (P.) Na podstawie badań klinicznych stwierdzono przypadek dżumy w Odesie na przedmieściu „Dalnija Mielnicy".

Liworno, 6 marca (P.) Porucznik Bay, latając nad Niceą, spuścił się na wyspie Gornonie w pobliżu Liworno, dokonawszy wzlotu na przestrzeni 209 kilometrów. Awiator jest lekko ranny.

Londyn, 6 marca (P.) „Times" wydrukował list prezesa rusko-finlandzkiej komisyi Korewy, oponującego przeciw poglądowi na autonomię finlandzką, wygłoszonemu w liście profesora Westlecha.

Paryż, 6 marca. (P.). W zatwierdzonej przez radę ministrów deklaracyi Monis oświadczył, że większość służby kolejowej, uwolnionej za bezrobocie, przyjęta już z powrotem lub wkrótce przyjętą będzie z wyłączeniem pociągniętych do odpowiedzialności i skazanych za sabotaż, oraz tych, których postępowanie nie przestanie być anarchicznem i niekarnem. Deklaracya poruszy i kwestyę dalszego zastosowania prawa o rozdziale Kościoła od Państwa, tudzież innych reform; podkreśli życzenie rządu prowadzenia polityki pokojowej, opartej o przymierza, ugody z armią, której wzrastające siły pozwolą zabezpieczyć pokój.

Z ostatniej chwili.

Paryż, 6 marca (wł.) Wczoraj wieczorem uchwaliła rada ministrów ostatecznie tekst deklaracyi, jaką dzisiaj złoży w izbie. Deklaracya nie będzie zawierała znamiennych punktów, w obec czego izba prawdopodobnie przyjmie ją do wiadomości bez dyskusyi.

Rzym, 6 marca (wł.) Według obiegającej wiadomości Fallieres zaniechał podróży do Rzymu na jubileusz zjednoczenia Włoch. Kwirynał otrzymał już odpowiednie zawiadomienie.

Berlin, 6 marca (wł.) Według informacyi „Magdeburger Zeitung" hakatyści odbywali w tych dniach z politykami różnych obozów poufne konferencye w sprawie stanowiska rządu wobec wywłaszczenia. Gazeta stwierdza, że do ostatecznego porozumienia nie doszło, daje jednak do zrozumienia, że hakatyści będą dążyli do obalenia Bethmana Hollwega jeśli nie wprowadzi wywłaszczenia.

Hamburg, 6 marca (wł.) Wczoraj odbyło się nader burzliwe zebranie w sprawie germanizacyi Szleswiga. Mówcy na wzór hakatystów żądali energicznej germanizacyi wobec grożącego niemczyźnie niebezpieczeństwa ze strony duńczyków.

Poznań, 6 marca. (Wł.) Proces przed najwyższym trybunałem w sprawie Kwileckiego odbędzie się ostatecznie w maju r. b.

Wenecya, 6 maja. (Wł.) Przedwczoraj po południu zmarł komendant twierdzy Wenecya; wczoraj aresztowano 3 oficerów, podejrzanych o otrucie komendanta. Wielka ilość dokumentów i planów fortyfikacyi zginęła z pracowni komendanta. Podojrzewają, że kradzież ta jest w związku z zabójstwem.

*

(Telefonem z Warszawy).

N a b o ż e ń s t w o ż a ł o b n e.

Dziś w kościele farnym św. Jana, przy ul. Świętojańskiej, odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Montwiłła Celebrował przed wielkim ołtarzem ks. biskup sufragan Kazimierz Ruszkiewicz w asystencyi regensa Galla. Kościół był przepełniony.

W y k o l e j e n i e p o c i ą g u.

Wczoraj wieczorem, na kolejce Mareckiej, w pobliżu stacyi Drewnica, wykoleił się pociąg osobowy. Parowóz, wagon pocztowy i mieszane osobowe III i II klasy zostały rozbite.

Maszynista, jego pomocnik, oraz jeden z pasażerów ranni. Sześciu pasażerów uległo lżejszym obrażeniom ciała.

Z powodu uszkodzenia toru komunikacya odbywa się dziś z przesiadaniem. (a)

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
5/III 1 pp.	733.6	+ 4.8	97	Pn Z 3	Z dnia 4/III Temperatura
5/III 9 w.	736 0	+ 1.0	96	Pn 0	max.+5.0° C
6/III 7 r.	735 8	+ 0.2	96	Pn W 2	min.—0.5° C. Opadu 4.7

Bardzo wielka ilość osób polepszyła swoje zdrowie i zachowuje je przez używanie PIGUŁEK PRZECZYSZCZAJĄCYCH D-RA CAUVIN'A (PARYZKICH) Do nabycia we wszystkich większych aptekach, a w PARYŻU Faubourg Saint-Denis. 147

Oryginalne pudełka Pigułek Cauvin'a zaopatrzone są w plombę komorową". 831—18—1

Dla młodzieży i starszych:

1) Adam Mickiewicz — **„Pan Tadeusz"** wydanie ozdobne z ilustracyami St. Masłowskiego; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumeratorów „Rozwoju" tylko 1.25 kop.

2) Feliks Koneczny — **„Dzieje Polski"** 2 tomy, z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski: cena w oprawie rb. 2.00, broszurowane 1.50 kop. dla prenumeratorów — w oprawie 1.30 kop. broszurowane rb. 1.00.

Dla starszych:

1) **„Kocham i cierpię"** antologia poetów polskich; cena księgarska rb. 1.00, dla prenumeratorów «Rozwoju» 55 kop.

2) **„Do krwawej nocy..."** powieść, osnuta na tle ostatniej rewolucyi serbskiej, w 5-u tomach z ilustracyami 2.50 kop., dla prenumeratorów «Rozwoju» 1.25 kop.

3) **„Wilanów"** — opis pamiątek po królu Sobieskim; cena w oprawie 75 kop.

Kraków.

Zawiadamiamy tych prenumeratorów, którzy zamówili przed wyjściem egzemplarze oprawne wydawnictwa „Kraków", że egzemplarze te mogą odebrać w administracyi pisma.

Na zapytania liczne nowo-przybyłych prenumeratorów, zaznaczamy, że mają oni również prawo nabywania „Krakowa" po zniżonej cenie.

Cena księgarska „Krakowa" (400 stron druku, 200 ilustracyi) w oprawie ozdobnej Rb. 5.—, dla prenumeratorów „Rozwoju" tylko **Rb. 2.25.**

Administracya.

Prosimy o rychłe odebranie zamówionych egzemplarzy, gdyż po miesiącu pozostałe oddane będą do księgarni.

Dr B. REJT ŚREDNIA № 5

powrócił z zagranicy.

Sp.: Choroby skórne, włosów, weneryczne moczopłciowe i kosmetyka. Leczenie syphilisu salwarsanem EHRLICH-HATA 606.
Godziny przyjęć: od 8—1 po poł. i od 4—8 wiecz.
W niedziele od godz. 9—2 po poł. 627
Dla pań osobna poczekalnia.

Towarzystwo Przeciwżebracze
prosi o zbieranie odpadków.
92 **Biuro, Cmentarna 10.**

LEKCYE MUZYKI
(fortepian, skrzypce, wiolonczela, teorya) według programu Konserwatoryum Warsz. udziela na mieście i u siebie, Dyrektor Towarzystwa Muzyczn. imienia „Chopina"
TADEUSZ JOTEYKO
ul. Piotrkowska 292, dom W-go Starowicza. 510

GIEŁDA WARSZAWSKA. Sprawozdanie telegraficzne, 1 godzina.

	Żąd	Ofiar	Tranz.
Czeki na Berlin	46 30	—.—	—.—
4% Renta	94 90	94 00	94.45
5% Poż z 1905	105	104	— —
5% Poż. z 1906	104.25	103.25	—.—
Premjówka I.	470	465	— —
„ II.	390	380	—.—
Szlacheckie	342	332	—.—

	Żąd.	Ofiar.	Tranz
4½ L. Ziemskie	92 00	91.00	91.40
4% „	—.—	—.—	— —
5% L. Warsz	96 65	95 75	96 30
4½ „	91.65	90 65	91.25
5% L Łódz. 5 s.	—.—	—.—	—.—
4½ „ 6 s.	—.—	—.—	—.—

	Żąd	Ofiar	Tranz.
5% Piotrkowa	—.—	—.—	—.—
Akc. Lilpopy	—.—	—.—	135½
„ Putiłowsk	—.—	—.—	—.—
„ Rudzki i Ska	—.—	—.—	781
„ Starachowic	—.—	—.—	265½
B. Hand Warsz.	— —	—.—	450
„ „ Łódzk.	—.—	—.—	—.—

Bank Handlowy m. Warszawy (nowe akcye) . . . — — 209

Rozkład pociągów.

Zimowy od dnia 28-go października

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) **12.30**, b) 6.50, r) 8,20, d) 11.25, e) 2.15, f) 3.15, g) **6.10**, h) **8.10**.

Przychodzą do Łodzi: i) **4.30**, j) 720, k) 9.35, l) 10.15 ł) 1.25, m) 4.24, n) 5.25, o) **8.31**, p) **11.00**

Kolej Warszawsko-Kaliska:

Odchodzą do Kalisza. o godz. 7.55, 12.20, 5.26, **6.28**; **do Warszawy:** o godzinie 10.52, 12.11, 5.40.

Przychodzą z Kalisza: o godzinie 10.44, **11.57**, 5.25 **9.35**; **z Warszawy** o g. 12.10, 5.9, **6.18**.

UWAGI. Godziny, wydrukowane **tłustym drukiem** oznaczają czas od godz. 6 wieczorem do 6 rano

Kolej obwodowa.

Odchodzi ze stacyi Łódź-kaliska **do** Słotwin o godz. **6.20**, ze Słotwin do st. Łódź-kaliska przychodzi **6.53**. Odchodzi ze st. Łódź-kaliska do Koluszek 10.51, przych, z Koluszek do st. Łódź-kaliska o godz. **7.46**.

Pociągi oznaczone literami: c), f), h), i), k), m) o) r) za trzymują się na wszystkich przystankach. Pociąg oznaczony literą c), zatrzymuje się tylko w Andrzejowie.

Pociągi oznaczone literami: b), g), l), p), bezpośredniej komunikacyi Warszawa—Łódź.

W pociągach oznaczonych literami: b), d), g), k) n), o), kursują wagony pocztowe.

Na pociągi oznaczone literami a), d), f), h), l), j k), m), o), sprzedają bilety do st. Andrzejów i ze stacyi Andrzejów do Łodzi po taryfie podmiejskiej.

Pociągi oznaczone literami a), b), g), l), m), o), r) łączą się w Koluszkach z pociągami kolei nadwiślańskiej do Skarżyska i ze Skarżyska, a pociągi oznaczone literami f), k), łączą się z pociągami pomiędzy Koluszkami a Tomaszowem.

Kotły czyści i reparuje solidnie fabryka kotłów. Kopieczny, Suwalska 24. 3037d

---

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECZNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów **bez bólu.**
Specyalne laboratoryum zębów sztucznych i złotych koron.
Reparacye i przeróbki sztuczn. zębów **napoczekaniu.**
Ceny bardzo przystępne. 2599

Szukam mieszkania

od 1-go lub 14-go lipca r. b. z trzech lub czterech pokoi z wygodami, w okolicach głównej poczty i stacyi towarowej fabryczno łódzkiej, nie dalej jak 10 do 15 minut drogi pieszej od tej lub tamtej. Oferty do administracyi „Rozwoju" pod „F. M. P." upraszam składać. 710—3—1

Mieszkania

wyszukuję podług żądania. Łaskawe oferty z podaniem adresu: poste-restante „Komorne". 722—2—1

Piasku

kilka tysięcy fur w śródmieściu

do sprzedania.

Wiadomość A. Mirowski, ul. św. Jakóba № 5, lub B. Guthke, ul. Orla 23, m. 19. 708-3-1

DOM

w okolicy Górnego Rynku przynoszący dochodu 1,300 rub. rocznie za 7.800 rub. do sprzedania na dobrych warunkach. Wiadomość: Nowo-Zarzewska 17 u p. Fastczyka. 712—3—1

Szyję krawieczczyznę i bieliznę.

Ceny przystępne.

Piotrkowska 56—46.

718—3—1

50 rb. lub 10% pensyj rocznej dam temu, kto łaskawie podejmie się wyrobić posadę: ekspedyenta, magazyniera, sklepowego, kasyera i t. p. mogę złożyć kaucyę do 500 rub., świadectwa poważnych firm. Łaskawe zaofiarowanie pod literami „M. K." w Rozwoju. 716—3—1

Potrzebna zaraz **inteligentna,**

zdolna sprzedająca

władająca trzema miejscowymi językami do kwieciarni

E. Gundelacha

Piotrkowska 127. Zgłaszać się osobiście od 9-ej do 10-ej rano. 720—3—1

Roznosiciele (szewcy)

z kaucyą

na Bałuty, Radogoszcz, Żubardź i miasto

potrzebni zaraz.

Wiadomość w adm. „Rozwoju" **Przejazd № 8.** 620-3-3

ZNANY

CYRK A. DEVIGNE

przy TARGOWYM RYNKU.

Dziś dnia 6 marca 1911 r.

Wielkie sportowe przedstawienie

z udziałem całej trupy i nowych debiutantów

Nowy wielki Balet ze śpiewami i różnymi charakterystycznymi tańcami. **„Divertisment".** Bierze udział cały Corps de balet.

43 dzień międzynar. szampionatu **Walki francuskiej**

zorganizowanego przez profesora atletyki p. A. W. KOZAKOWA.

Dziś wszystkie walki rozstrzygające (beztermlnowe).

Nieznajomy — Szwarz. Karoli — Kahuta. Dono — Makdonald.

Szczegóły w afiszach i programach.

Poczatek przedstawienia punktualnie o godz. 8½ wiecz. 923

ANONS: Jutro wielkie przedstawienie.

W tych dniach odbędzie się benefis popularnego komika p. Szafryka.

Dom. Leśmierz pod Łęczycą posiada

na sprzedaż

Jesiony

5 — 6 łokci wysokości, zdatne do wysadzenia dróg po rubli 15 za 100 sztuk. 921 3.1

Kupię bilard

piramidkowy, używany. Piotkowska № 237 m. 10 p. F. Hanczke. 726—3—1

Masło

solone, wyborowe. sprzedaje na faski, pudy i funty — 42 k. funt, pud 16 rb. Pańska 11 m. 9, M. Strzelecka. 646—3-1

Meble

stolarskie, tapicerskie, sprzedaję najtaniej. Życzącym na raty, Mikołajewska № 23, Karabanow. 466—6—1

ZĘBY **sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k.** na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. **Wyjmowanie zębów bez bólu.** Przeróbka i reparacye na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92.** 381r

DROBNE OGŁOSZENIA.

A.A.A A.A. Niemkę frebiankę z muzyką francuzkę z niemieckim i muzyką, tylko co przybyłą z zagranicy, poleca biuro Ludwińskiej Piotrkowska 92 1595—3—3

A.A.A A.A. Kantor służby, Piotrkowska 92 poleca zdolne kucharki, pokojówki, dziewczęta do wszystkiego, lokajów, stróżów, praczki, niańki tylko z dobremi rekomendacyami. W tym samym domu w lewej oficynie jest biuro nauczycielek i bon. 1644—10—1

A A.A. Nauczycielka polka, doskonały francuski, świadectwo 3 letnie; francuska z niemieckim 4-letnie świadectwo, bony różnej narodowości z szyciem, niemki, angielki, buchalterki, kasyerki, pielęgniarki, gospodynie poleca biuro Adamowiczowej, Piotękowska 103. 1621-4-2

A!A!A! Meble różne prawie nowe, obrazy olejne, figury, zegar, gramofon, różne drobiazgi sprzedam za bezcen. Nawrot 44 m 3. 1556—10—4

A! Potrzebna zdolna podręczna do kapeluszy do polskiego magazynu. Cegielniana 27. 1645-3śp1

Apteczny skład w Łodzi w dobrym punkcie z powodu choroby sprzedam. Oferty „Rozwój" sub „Interes". 1685—3—1

Chłopców z prowincyi na naukę ślusarstwa lub tokarstwa przyjmuje z dopłatą fabryka maszyn do obróbki metali K. Kosiński, Żytnia 22. 835—10 p3

Chcę umieścić na praktykę fryzyerską chłopca z lepszej rodziny. Oferty w „Rozwoju" sub „R R" 1521—3.—3

Duży wybór chomont gotowych rozmaitej wielkości do sprzedania. Widzewska № 193. 1364—3—1

Domy, place, restauracye, piwiarnie, sklepy. mleczarnie, pralnie, kawiarnie kupuję, sprzedaję, zamieniam, lokuję kapitały, wskazuję lokale wolne. Niemierski, Pańska 3. Tamże sprzedam wyjątkowo dobry interes dla metalowca za dwa tysiące 1622 2·2

Dziecinne łóżeczko ładne do sprzedania. Orla 11 m. 1. 1617 2·2

Do sprzedania filia piekarska. Wiadomość: ul Młynarska 43. 1598—2—2

Domek z placem i szopami do sprzedania. Wiadomść Staro-Zarzewska nr. 20 m 2. 1589 3·3

Fortepian za 45 rb do sprzedania. Szkolna 24 m. 1. 1651 6·1

Fortepian w dobrym stanie sprzedam tanio, Andrzeja 49 m 6. 1601—3 3

Kuchenne urządzenia sprzedaję małe i ...ze Nawrot 80 1914—3—2

Kawiarnia z obiadami, dwoma bilardami, ładnie urządzona, miejsce wyrobione, z powodu interesów familijnych zaraz do sprzedania. Piotrkowska 240. 1541-3sp3

Kuźnia jest do sprzedania Nowe Chojny, ul. Rzgowska 32. Wiadomość w domu Mateusza Kowalskiego. 1619 2-2

Młody człowiek posiadający dużą praktykę biurową poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty proszę składać „I S." 1578—3—3

Maszyny bębenkową, pierścieniową i maszynę za 20 rubli sprzedam. Widzewska 145 — 16 1538—4—4

Maszyny 2 Singera bębenkowa, pierścieniowa i maszyna za 16 rubli Konstantynowska 7—16 1618—3—2

Ogrodnik z długoletniemi świadectwami poszukuje posady. zna się także na gospodarstwie, może być i portyerem. Oferty uprasza składać w Administracyi „Rozwoju" pod lit. H. Z. 1530—3.—3

Ogrodnik z dobremi świadectwami może się zgłosić do Oskara Prussaka, ulica Zielona nr. 9 1557—3sp3

Ogrodnika można dostać w każdym czasie. Kwiaciarnia „Juljankw", Piotrkowska 83 1583—5—2

Piwiarnia do sprzedania z powodu zmiany interesu. Szosa Rokicińska nr. 45 1579—3—3

Potrzebny uczeń do grawera Piotrkowska 89. 1581—3—3

Potrzebny zaraz tokarz na drzewo. Nowo-Zarzewska nr. 13. 1602—2—2

Potrzebny korepetytor do przygotowania ucznia na świadectwo dla wolnowstępujących do wojska II rzędu Widzew, Rokicińska 62, Martynoff. 1606—3—2

Pokój umeblowany z wygodami w pięknem mieszkaniu. Juliusza 42 front I piętro, róg Przejazd. 1610—2—2

Potrzebna służąca do wszystkiego. Wiadomość w administracyi „Rozwoju" 1220-6—3

Poszukuję szycia w domu prywatnym szyję krawieczczyznę i bieliznę. Ulica Ludwiki (Luizy) № 23 I p m 8 1573—3 2

Potrzebna panienka do ekspedycyi i zajęć biurowych 15 miesięcznie — Własnoręczne oferty w polskim i niemieckim pod „A. G" do Adm. „Rozwoju". 1647—1

Potrzebny zdolny monter do zakładania dzwonków i telefonów. Rutkowski, Piotrkowska 46. 1648—1

Potrzebny jest stróż; tam też są do sprzedania drewniane rury do studni i przyrząd do tego. — Łąkowa № 22 1646—2—1

Potrzebne zaraz zdolne do bluzek. Zawadzka 26 1638—2·1

Przybłąkał się duży pies maści bronzowej, z białą łatą na piersiach. Odebrać go można ul Wójtowska № 4, u rządcy domu. 1641—3—1

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania. Sosnowa 7. 1533—6—5

Sklep kolonialny do sprzedania Ul. Ciemna № 59 na Piaskach 1551—3—3

Sklep kolonialny do sprzedania od 1 kwietnia Chojny, ulica Kopernika nr 8, wiadomość w sklepie 1553—3—3

Sprzedam 2 magle. Cegielniana № 17. 1633—2—1

Ślusarz zdolny na stałe roboty gięte potrzebny. Długa 75. 1628—3—2

Sklep spożywczo dystrybucyjny do sprzedania z powodu wyjazdu tanio, byle zaraz, przytem różne rzeczy mieszkaniowe, Radogoszcz, ul Stefana nr. 18 1612—3—2

Sprzedam sklep. Wiadomość, ul. Przejazd 45 1613—3—2

Uczeń szkoły elementarnej polsko-rosyjskiej poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty I. W. 1600—2—2

Umeblowane pokoje z elektrycznem światłem do wynajęcia. Zielona 12. 39. 1636—3.1

Zdolna krawcowa szyje po domach prywatnych. Oferty do Administracyi „Rozwoju" dla Z. 1640—2.—1

2 magle do sprzedania. Ulica Solna № 5. 1642—3 1

2 magle do sprzedania. Wólczańska 137 1572—3 2

2 magle prawie nowe do sprzedania, tanio, z lokalem. Ulica Suwalska № 23. 1483—3—3

Zagubione dokumenty.

Jakób Sell zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Akc. Tow. Leonhardt, Woelker i Girbardt 1580—3—3

Leonard Rymkiewicz zagubił paszport, wydany z m. Łodzi. 1575—3—3

Mularczyk Helena zgubiła paszport, wydany z gm. Bałucz łaskiego powiatu. 1555—3-3

Macek Leonard zagubił paszport wydany z m. Łęczycy, gub kaliskiej. 1649—3—1

Stanisław Rosiak zagubił paszport, wydany z gm. Dzierząźna pow. sieradzkiego 1668 3·2

Zaginął paszport na imię Maryyanny Kozłowskiej, wydany z gminy Kołacin, gub piotrkowskiej. 1603—3—2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Silbersteina na imię Maryanny Jagodzińskiej. 1596—3—2

Zaginęła karta od paszportu z fabryki Karola Scheiblera, na imię Sabiny Woźniak. 1589-3·3

Zaginął paszport na imię Tomasza Świder, wydany przez wójta gminy Czołowo, powiatu Kolskiego 1537—3—3

Zaginął paszport, wydany z gminy Kuźminek, pow kaliskiego na imię Antoniego Kusiaka 1582—3—3

Zaginął paszport na imię Antoniego Młynarczyka, wydany z magistratu m Rawy, gubernii piotrkowskiej 1584—3—3

Zaginął paszport na imię Kazimierza Kargego wydany z Kalisza. 1650—3—1

Zaginął paszport na imię Aleksadra Pasturek, wydany z gminy Koźmin pow. kolskiego. 1637—3—1

Zaginęła karta od paszportu na imię T. Łądkowskiego, wydana przez L. Kaltmamana 1643—1

Zaginęły 2 kwity od paszportu na imię Antoniego i Stanisława Pianowskich wydane z fabryki Albrechta Gampego. 1639—3—1

Zaginął paszport na imię Michaliny Rutkowskiej, wydany z magistratu m. Łodzi. 1518—1

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

42r

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specyalne laboratoryum techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specyalność: **plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony,** złote mosty **(sztuczne zęby bez podniebienia).**

Reperacye i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss **znajduje się przy lecznicy.**

Uwaga!! Ceny bardzo nizkie! Uwaga!!

Korespondent

samodzielny, znający biegle języki: polski, niemiecki i rosyjski potrzebny zaraz do większego biura w Łodzi. Reflektuje się na siłę poważną. Oferty z odpisami świadectw i fotografią składać w administracyi „Rozwoju" pod „Korespondent samodzielny". 672—3—1

839.6.3

Towarzystwo „SANITAS"

przyjmuje wywózkę nieczystości i zmiotek po cenach umiarkowanych. Zamówienia przyjmuje: Kantor, Dzielna № 13. Telefonu № 17-16.

KARPINSKIEGO

HEMATOGEN

(przetwór ze świeżej krwi).

Znakomity środek wzmacniający i pobudzający apetyt, nieodzowny dla **niedokrwistych, ozdrowieńców, ludzi nerwowych,** a szczególnie dla **dzieci słabo rozwiniętych. — Żądać Hematogenu Karpińskiego,** gdyż ten jest zawsze świeży.

Cena flaszki rb. 1.

Skład główny: Apteka **FR. KARPIŃSKIEGO, Warszawa, Elektoralna 35. Tel. 600.** 757

PLAC

360×100 przy Zgierskiej remizie, zdatny na fabrykę lub letnie mieszkania do sprzedania na dogodnych warunkach. Wiadomość: Łódź, Piotrkowska № 111, Piętka. 799—18—1

Są do odebrania

pasy wstawione przez pomyłkę Dnia 3/2 1911 r. firmie I. T. Z. R., Wólczańska 210 a wobec zaginionego kwitu nie wiemy jaka firma wstawiła. Prawy właściciel odebrać może, po okazaniu kwitu, podpisanego przez jednego z naszych pracowników. 608.3 3

Ból głowy i Migrenę

natychmiast usuwa

MigrenoNervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w apt. i skł. aptecz. tylko oryginaln. proszków po 10 k. Pudełko 1.20 k. Główny skład Tow. Akc. L. Spiess i Syn.

4690—41

Młody człowiek

chrześcijanin, korespondujący samodzielnie w niemieckim, polskim i rosyjskim, ze znajomością buchalteryi potrzebny zaraz. Oferty sub: „Biuro chemiczno-handlowe" proszę złożyć w Administracyi „Rozwoju". 670'3'2

G. KAMMERER

Łódź, Spacerowa № 9,

Wyłączna sprzedaż na Królestwo:

Maszyn do tartaków i obróbki drzewa

pierwszorz. fabryki E. Kiessling i S-ka w Lipsku.

Oprócz tego: **Maszyn do strugania fornierów** (Schälmaschinen), **Hydraulicznych pras** i t. d. 2707

881—3

Instytut języków nowożytnych D-ra KUMMERA

Najznakomitszy i największy zakład w miejscu dla nauki języków Piotrkowska 16. — Południowa 3.

Ażeby wszystkim, interesującym się nauką języków nowożytnych, dać sposobność poznania „Metody Camil", zastosowanej w wyżej wymienionym instytucie, udzielane będą w **poniedziałek, dnia 6 marca bezpłatne** i do niczego nie obowiązujące

LEKCYE PROBNE

w języku polskim, rosyjskim i niemieckim

Dla Pań zaawansowanych 6—7, początkujących 7—8 **Dla Panów** zaawansowanych 8—9, początkujących 9—10

Choroby skórne, weneryczne, oraz niemoc płciowa

Dr St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym.

Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)

Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

---

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specyal. chorób **Wenerycznych, płciowych i skórnych** Codziennie od 9—1 i od 6—8½. Niedziele i święta tylko przed obiadem. **Krótka 5.** 1489r

---

Dr. S. KANTOR

specyalista chorób skórnych, włosów, wenerych lub dróg moczowych

Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy. **Krótka 4 tel. 19 41**

LECZENIE SYPHILISU EHRLICH-HATA 606

Przyjmuję od 8—2 i od 5—9 w. Dla pań osobna poczekalnia [illegible]

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.

Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

---

Specyalista chorób włosów, skórnych (piegi i pryszcze na twarzy) **i wenerycznych (syphilis)**

Dr. S. SZNITKIND

SREDNIA № 2.

Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetyczne.

Przyjmuje od 8 do 2-ej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKÓRNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCE PŁCIOWE.

Ul. Południowa № 2.

Przyjmuję od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—6 po poł. 1420—r—

Dr. med.

Aleksander FABIAN

przyjmuje codziennie do g. 10-ej rano i od 4 — 7 po południu. **ul. Rzgowska № 3** (róg Górnego Rynku). 2251r

Choroby nerwowe i wewnętrzne

Dr. GUSTAWA

ZAND-TENENBAUMOWA

CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE I WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)

Ul. Wschodnia № 49.

Przyjm. od g. 11—1 i od 7—8. 3544—r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne

Andrzeja 13.

Przyjmuje od 9—10½ rano i od 4—8 po poł. Panie od 4 — 5. W niedziele i święta od g 10—1 507—d

---

Dr. F. LANGE

choroby wewnętrzne

ul. Ewangelicka nr. 5

przyjmuje od god 3 — 5 po poł., za wyjątkiem niedziel. 423m

Dr. ROSENBLATT

Choroby uszu, nosa i gardła.

PIOTRKOWSKA Nr. 35.

Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 4342

Obiady smaczne i zdrowe po 30 kop. w domu prywatnym. Piotrkowska № 115 m. 6. 4101 1

Dr. Rejt

Srednia 5. Spec.: Choroby skórne, włosów, weneryczne, kosmetyka. Leczenie syphilisu salwarsanem **EHRLICH-HATA 606.** Godziny przyjęć: od 8—1 po poł. i od 4—8 w. W niedziele i święta od godz 9—2 pp. Poczekalnia dla Pań oddzielna 535—r

---

Dr. Jan Caderski

Akuszerya, choroby chirurg. i kobiece

przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.

Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2671

Doktór

Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE.

Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3—6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 4216r

---

Dr. Fr. Łukasiewicz

Staro-Zarzewska № 36, róg Sosnowej.

Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecinne.

Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-ej do 6-ej po poł. 2209r

ZUPEŁNE WYLECZENIE!

ODCISKI wyleczy zupełnie każdy po użyciu amerykańskiej maści przeciskom **„CORRICIDE DE KEENE"** w cenie 60 kop. Zwraca się pieniądze, gdyby wygojenie nie nastąpiło. Żądać we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryach. Reprezentacya na całą Rosyę: H. Neumann, Łódź, Piotrkowska № 89. Telefon № 16—20. 154—10—7

---

12 rowerów

w dobrym stanie nizkie i wysokie, za nizką cenę są do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ulica Targowa 43 m. 4, zastać można od 3 do 8. Tamże wanna kąpielowa nowa. 686-3-1

Zdolni Czeladzie

Miedziano-Kotlarscy

mogą się zgłosić do W-go Eksteina w Łodzi, ul. Wólczańska № 224. 700—3—1

Kapusta kwaszona

z fabryki konserwów, Hrabiego Potockiego, dobroć gwarantowana. Odtrącamy wagę próżnej beczki. Cena dla sklepów przystępna. Jak również wyborowe ogórki. Sprzedaż u Probołowskiego, ul. Staro-Zarzewska 19. 696—3—1

Skradziono

2/3 1911 roku kobyłę gniadą z gwiazdką na czole, wzrostu dużego i wałach, kasztan, wzrostu średniego, oraz bryczka żółta z uprzężą roboczą. Uprasza się o odprowadzenie do Kluki, St. Rokicie pod Łodzią, cegielnia za nagrodą. 690—3—1

Potrzebna zaraz

zarządzająca pracownią

(dyrektrysa) za wynagrodzeniem do 75 rb. miesięcznie oraz zdolne staniczarki i spódniczarki do Magazynu Konfekcyi Damskiej G. Alter, Piotrkowska 63. 684—3—1

LOKAL

parterowy

w podwórzu, składający się z 2—3 nie małych pokojów, przy ul. Piotrkowskiej od Nowego Rynku do Rozwadowskiej jest

poszukiwany

Oferty przyjmuje hotel Victorya, portyer. 678—3—1

Redaktor odpowiedzialny **St. Łąpiński.** W tłoczni „Rozwoju", Przejazd № 8. Wydawca **W. Czajewski.**